

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Матеріали ІХ науково-практичної інтернет-конференції

**«Актуальні питання та проблематика у технологіях
вирощування продукції рослинництва»**

27 листопада 2020 року

Полтава

УДК 631.5
А-43

Матеріали ІХ науково-практичної інтернет–конференції «Актуальні питання та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавська державна аграрна академія, 2020. 205 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавської державної аграрної академії та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В.В. Гангур - доктор с. – г. наук (відповідальний редактор);
О. А. Антонець - кандидат с. – г. наук (заступник відповідального редактора);
О. С. Пипко - кандидат с. – г. наук ;
С. В. Філоненко - кандидат с. – г. наук .

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології
ПДАА, протокол № 4 від 23 листопада 2020 року

ЗМІСТ

Алейнік Л.М., Ткаченко Т.М., Дикань О.О. Структурні показники врожайності сочевиці залежно від технологічних заходів в умовах Лівобережного Лісостепу.....	6
Антонець О.А., Антонець М.О., Ворвихвіст М.С. Вплив способу обробітку ґрунту на урожайність насіння ріпаку озимого	8
Антонець О.А., Маренич М.М., Бушанський В.О. Вплив агротехнічних заходів на урожайність гібриду кукурудзи	11
Баган А.В., Левченко І.С. Формування продуктивності помідора їстівного залежно від сортових властивостей	14
Баган А.В., Сіняговська О.В. Формування урожайності і якості зерна жита озимого залежно від сорту	16
Баган А.В., Шевченко Є.О. Вплив сорту на продуктивність гороху посівного	19
Бараболя О. В., Речкелюк Т. С. Вплив азотних добрив на урожайність та якість сої	23
Бараболя О.В., Михайлюк М.В. Картопля – другий хліб	27
Бараболя О.В., Рожковський Ю.Г. Особливості способів зберігання зерна за різною вологістю	30
Барат Ю.М., Собко Д.В. Продуктивність сортів суниці залежно від утримання ґрунту	33
Біленко О.П., Омелян О.О. Вплив обробітку ґрунту на забур'яненість посівів соняшнику	37
Білявська Л. Г., Білявський Ю. В., Сокоренко Ю. А. Насіннева продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах недостатнього зволоження	39
Богатирь В.П., Біленко О.П. Строки сівби і урожайність гібридів соняшнику	41
Гангур В. В., Заплаткіна А. С. Вплив передпосівного обробітку ґрунту на агрофізичні показники за вирощування сої	44
Гангур В. В., Космінський О.О., Клімов С. С. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від строків сівби	47
Гангур В. В., Савлюк А. К. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від густоти стояння рослин	50

Гангур В.В., Гангур М.В., Орлеан О. А. Формування продуктивності ячменю ярого залежно від способів та глибини основного обробітку ґрунту	52
Гаркавенко Я. В. Ефективність застосування мікродобрих для передпосівної обробки насіння сої	56
Григоренко А.В., Біленко О.П. Навіщо нам та кукурудза?	59
Гришенко М.І., Біленко О.П. Строк сівби і тривалість вегетаційного періоду проса	62
Деркач Т. С. Урожайність гібридів кукурудзи залежно від норми висіву	65
Єремко Л.С., Береговенко В.В. Ефективність застосування мікробіологічних препаратів та мікродобрива у підвищенні насінневої продуктивності сортів ячменю ярого	68
Єремко Л.С., Бирик І.М. Агротехнологічні прийоми підвищення продуктивності кукурудзи	71
Єремко Л.С., Брідня Є.О. Вплив забезпеченості рослин елементами мінерального живлення на урожайність насіння ячменю ярого	74
Єремко Л.С., Дрок К.В. Вплив мікродобрих та мікробіологічного препарату на формування продуктивності гібридів кукурудзи різних груп стиглості	76
Єремко Л.С., Кухтин Н.С. Особливості формування насінневої продуктивності ячменю ярого за покращання поживного режиму рослин	80
Жемела Г.П., Бараболя О.В., Косенко В.Ю. Особливості зберігання зерна кукурудзи	83
Запорожець О.С. Пшениця яра та перспективи її використання	87
Кателевський В.М., Філіпась Л.П., Біленко О., П. Продуктивність міскантусу гіганського в залежності від підживлення комплексним мікродобривом Квантум Голд	89
Колосович М.П., Шевченко Т.Л. Різноманіття інтродукованих видів родини Fabaceae в дослідній станції лікарських рослин ІАП НААН	92
Куценко О. О., Корабніченко О. В., Куценко Н. І. Перспективи поширення нового сорту лопуха справжнього еталон	95

Куцик Т.П., Федько Л.А., Глущенко Л.А. До питання розроблення технології та регламенту збереження якості лікарської рослинної сировини при зберіганні	99
Лень О.І., Тоцький В.М., Снігир В.П. Урожайність пшениці озимої залежно від технологічних заходів в умовах Лівобережного Лісостепу	103
Марініч Л. Г., Молодчин В. П. Вплив сортових особливостей колекційних зразків стоколосу безостого на формування кількості генеративних пагонів	105
Марініч Л. Г., Черненко В.С. Оцінка перспективного селекційного матеріалу горошку посівного (озимого) за основними господарсько-цінними ознаками	108
Міщенко О.В., Бойко Д.М. Вплив систем удобрення на урожайність пшениці озимої	112
Панихідіна Р.В. Вплив строків сівби буряків столових на урожайність коренеплодів та насінневу продуктивність	114
Сокирко М. П., Марініч Л. Г., Кавалір Л. В., Бохан З. М. Особливості вирощування люцерни на насіння	117
Соловійов Д. С. Ефективність застосування позакореневого підживлення буряків цукрових	120
Солод І.С. Ефективність застосування післясходових гербіцидів у посівах кукурудзи на зерно	123
Філоненко С.В., Антонєць О.А., Філоненко В.С., Кухаренко Д.Г. Оптимізація площі живлення рослин буряків цукрових сучасних гібридів	127
Філоненко С.В., Антонєць О.А., Філоненко В.С., Сухозад О.В. Ефективність та доцільність різних способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових	132
Філоненко С.В., Дзюба К. Р. Особливості формування насінневого продуктивного потенціалу висадків цукрових буряків за підживлення їх мінеральними добривами	139
Філоненко С.В., Кочерга А.А., Райда В.В., Гудименко Ж.В. Ефективність різних попередників буряків цукрових у короткоротаційних сівозмінах	142
Філоненко С.В., Ляшенко М.Г. Якість бурякового насіння та продуктивність висадків за різних систем хімічного захисту їх від бур'янів	148

Філоненко С.В., Пипко О.С., Коваль О.В. Сучасні гібриди буряків цукрових: продуктивний потенціал та економічна доцільність вирощування	152
Філоненко С.В., Полянський В.В., Боровик І.В. Аналіз продуктивності та технологічних якостей коренеплодів буряків цукрових за позакореневого внесення регуляторів росту	156
Філоненко С.В., Попов О.О., Бугай В.І. Вплив позакорневих підживлень мікродобривами на зернову продуктивність кукурудзи ...	161
Шакалій С.М., Змага В.В. Вплив агроекологічних умов вирощування на продуктивність та якість жита озимого	165
Шакалій С.М., Нечипоренко В.В. Вплив попередників на урожайність та якість зерна пшениці озимої твердої	170
Шевченко Т.Л. Інтродукція Tribulus Terrestris L. в умовах дослідної станції лікарських рослин ІАП НААН	173
Шолох А.В. Вибір попередника – один із елементів сортової технології вирощування пшениці озимої	177
Антонець О.А., Береза Є.А. Вплив агротехнічних заходів на урожайність зеленої маси вико-вівсяної суміші	179
Кошіль Е.А. Урожайність пшениці ярої залежно від попередників ..	181
Міленко О.Г., Юрко А.О. Вплив строків сівби на продуктивність пшениці ярої	184
Детюк О.М. Урожайність сортів проса залежно від норми висіву насіння	187
Калініченко В.М., Заїка Р.М. Вплив мінеральних добрив на урожайність сортів ячменю ярого	190
Коба К.В. Реалізація потенціалу гібридів кукурудзи в залежності від строку сівби	193
Ондер Ю. В. Урожайність соняшнику залежно від застосування ґрунтових гербіцидів	196
Тютюнник В.С. Урожайність ячменю ярого залежно від строків сівби	200
Опара М.М. Особливість використання попередників у технології вирощування озимої пшениці	202

ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ БУРЯКІВ СТОЛОВИХ НА УРОЖАЙНІСТЬ КОРЕНЕПЛОДІВ ТА НАСІННЄВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ

Панихідіна Р. В., здобувач вищої освіти ступеня магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавська державна аграрна академія

Ефективність виробництва будь-якої сільськогосподарської продукції можна проаналізувати шляхом порівняння рівня врожайності основної продукції культури [4]. Основне завдання селекціонерів під час створення сорту – це отримання нового генотипу з високою урожайністю. Однак фактична урожайність сорту здебільшого вдвічі нижча за потенційну [1]. Тому основним завданням технолога є підбір необхідних елементів технології вирощування культури, за рахунок яких новий сорт максимально реалізовував свій продуктивний потенціал [5].

На даний час не існує одностайного погляду на строки сівби буряка столового. Так, деякі дослідники вважають, що сіяти буряки столові необхідно навесні при настанні фізичної стиглості ґрунту. Інші рекомендують сіяти буряки столові в першій або на початку другої декади травня, тому що при більш ранніх строках сівби спостерігається переростання коренеплодів, частково утворюються квіти, більше уражуються хворобами та погано зберігаються [2]. Деякі дослідники вважають оптимальним строком сівби третю декаду травня [3].

Для насінницьких цілей строки сівби буряків столових частіше за все, в літературних джерелах більшість авторів, рекомендують орієнтуючись на строки сівби, які є оптимальними для товарних посівів буряка столового.

Метою наших досліджень було вивчити та проаналізувати вплив строків сівби буряків столових на урожайність коренеплодів та на вихід маточників і їх насінневу продуктивність.

Схема досліду мала три варіанти:

1. Ранній строк сівби – 11 травня;
2. Середній строк сівби – 4 червня;
3. Пізній строк сівби – 21 червня.

Для досліджень було взято буряк столовий сорту Бордо харківський. Дослідження проводили впродовж 2018–2020 рр.

Під час досліджень, нами було визначено середню масу коренеплодів. Відібрано коренеплоди, які відповідають вимогам Національного стандарту. Відібрано коренеплоди, які буде використано для висадки насінників. Визначено урожайність коренеплодів загальну, урожайність коренеплодів, яка відповідає вимогам стандарту та урожайність коренеплодів, які буде використано на маточник. Також, отримані маточники було висаджено на наступний рік та проаналізовано продуктивність цих маточників в насінневих посівах.

Найбільша маса коренеплодів із загального врожаю була на варіанті раннього строку сівби, в межах 207 г. За II строку сівби показник середньої маси коренеплодів в загальному врожаї знизився на 48 г, а стандартних коренеплодів на 31 г. Потім, зтягуючи із строками сівби, середня маса коренеплодів зменшувалась і за умови пізнього строку сівби, який припадає на III декаду червня цей показник знижувався до 101 г.

Найвища урожайність була отримана на варіанті із раннім строком сівби на рівні 42,3 т/га, крім того на цьому варіанті було отримано найбільшу урожайність коренеплодів, які відповідають вимогам стандарту, їх маса становить 79 % від загального врожаю. А от для маточників можливо було відібрати з врожаю отриманого за умови сівби буряків 11 травня тільки 37 % стандартних коренеплодів.

Сівба буряків столових 4 червня вплинула на отримання меншого врожаю на 10 т/га, в порівнянні з I строком. Також недоотримали врожай коренеплодів, які відповідають вимогам стандарту на рівні 1 %, за умови сівби в II строк. Але для маточників із загального врожаю цього строку сівбу можливо було відібрати коренеплодів на рівні 42 % від загальної маси стандартних коренеплодів.

Затягування із сівбою до 21 червня призводить до втрат врожаю в межах 22,4 т/га, в порівнянні із I строком сівби. Вихід урожаю, який відповідає стандарту був всього на рівні 69 % від загальної маси коренеплодів. Вихід урожаю, коренеплоди, яких було відібрано для маточників навпаки був в межах 50 % від стандартних коренеплодів.

Висадки столових буряків на насінницькі цілі із коренеплодів, вирощених за варіантами дослідів з різними строками сівби формували різну насінневу продуктивність. Насіннева продуктивність маточників вирощених за I та II строків сівби не відрізнялась на істотному рівні і була в межах 10,9 – 10,5 ц/га. Маточники, вирощені за III третього строку сівби сформували значно вищу насінневу продуктивність, на рівні 13,1 ц/га, що на 2,2 ц/га більше, ніж на варіанті з сівбою буряків столових 21 червня.

За результатами досліджень проведено економічну оцінку вирощування столових буряків товарних посівів. Найвищий рівень рентабельності 149,11 % на варіанті із першим строком сівби (11 травня) також високий показник 96,01 % на варіанті другого строку сівби (4 червня), сівба столових буряків за умови пізнього строку (21 червня) вплинула на отримання найнижчої урожайності культури та рівня рентабельності виробництва в розмірі 6,98 %.

Отже, для виробничих посівів краще проводити сівбу буряків столових сорту Бордо харківський в II декаді травня.

Вирощування коренеплодів буряків столових для висадок в насінневих цілях краще проводити сівбу в III декаді червня, оскільки коренеплоди,

вирощенні за технологією із пізнім строком сівби на наступний рік формують вищу насінневу продуктивність.

Література:

1. Shovkova, O., Shevnikov, M., & Milenko, O. (2020). Особливості формування насінневої продуктивності рослинами сої залежно від елементів технології вирощування. Наукові доповіді НУБіП України, 0(2(84)). doi:<http://dx.doi.org/10.31548/dopovidi2020.02.015>
2. Вдовенко, С. (2019). ВИРОЩУВАННЯ БУРЯКА СТОЛОВОГО ЗА РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ. Вирощування овочів та баштанних культур , (65), 23-31. <https://doi.org/10.32717/0131-0062-2019-65-23-31>
3. Вітанов О., Гончаренко В., Зелендін Ю., Чефонова Н., Іванін Д. та Урюпіна Л. (2019). АДАПТИВНІ СИСТЕМИ ВИРОЩУВАННЯ ОВОЧІВ. Вирощування овочів та баштанних культур , (65), 32-38. <https://doi.org/10.32717/0131-0062-2019-65-32-38>
4. Міленко О. Г. Вплив агроекологічних факторів на врожайність сої. Науковий журнал «Молодий вчений», 2015. № 6 (21) червень. Частина 1. С. 52–56.
5. Міленко О. Г. Зміна тривалості періоду вегетації та фаз росту і розвитку рослин сої залежно від умов вирощування. Вісник Полтавської державної аграрної академії, 2015. № 1–2. С. 165–171.